

Kedves Órák

Szépirodalmi, gazdasági és ismeretterjesztő képes hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
 Ide intézendők az előfizetések legcélszerűbben posta-
 utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
 a regénymelléklettel együtt:
 Egész évre **12 korona.** Félévre **6 korona.**
 Negyedévre **3 korona.**

Eredeti regény.
 (Befejező közlemény.)

Nagymama regénye.

Irta CSILLAG MÁTÉ.

A beteg föleszmél, megtört tekintetével felismeri Annát, mire fájdalomtól eltorzult arcára mosoly kél. Alig hallható hangon suttogja:

— Angyalom, hozzál azonnal jegyzőt és papot.
 — Annus gépiesen adta tovább a parancsot.

A jegyző érkezett elsőnek.

A beteg nagy megerőltetéssel fölemelkedik. — Annuska gyengéden feje alá rak néhány párnát.

Csajthay közelebb inté a jegyzőt.

— Isten kezében vagyunk mindnyájan. Lehet, hogy végem közelg. Nem zúgolódom Isten akarata ellen. Ép elmével, szívem sugalma szerint végrendelkezem vagyonom felett. Irja jegyző úr... Akarom, rendelem: földem, házam, pénzem, mindenem, halálom után teljes érintetlenségben adassék tulajdonába az én arámnak, Verebély Annának, ki is, ha Isten erre időt enged és ő is beleegyezik, holtom beálltaig törvényes feleségemmé lésszen Isten és emberek előtt. Így akarom. Így végrendelkezem. Amen!

Annus hangos sirásra fakadt. Oh, bár lehetnék hitvese. Bár boldogíthatnám, mint felesége!

— Lehetsz. Im itt a pap. Összead a halálos ágyon. Ha meghalok is, az özvegyi fátyol jogot ad

megsiratásomra, és utolsó órámat megboldogítja a tudat, hogy enyém lettél.

A pap összetette a haldokló kezét a zokogó menyasszonyéval, elmondá az esketési imát, utána rebegék a „Holtomiglan-holtodiglan“-t és a sir szélén álló beteg hites férje lett az immár csaknem özvegy menyasszonynak.

Már nem volt Csajthaynak ereje megcsókolni feleségét. A nagy megerőltetés folytán sebe felszakadt. A vér erős sugarakban tör elő és a beteg hörögve visszahanyatlik párnájára.

A krízis percei közelegtek.

Annus aggodalmait egy levél még kínosabbá tette.

A postán érkezett levél goromba betűs irással volt írva és így szólt:

„Verebély Annának!

Hadd tudja meg ez a szépséges leányasszony, hogy miért halt meg az a bitang Csajthay. Boszút álltunk rajta, amért szétverte a mi bandánkat és dutyiba juttatta a főnökünket. Fogat-fogért. Halálért, börtönért — halált! Ne busuljon. Kap még a tyúk kakast.

Egy a bandából.“

Tehát Pogány csoportjából került ki a gyilkos? Tehát Csajthay halála is az ő lelkiismeretét fogja nyomni?

Amint ezeken töprengne pár perczig, könyvelt szemei elől elmosódott a beteg, egyszerre rémülve látja, hogy Csajthay saját erejéből az ágyban felül.

— Mi történt velem? Sokáig aludtam. Olyan különöseket álmodtam. Ki van itt? Kisasszony, Annuska... itt... bocsánat, hogy ágyban vagyok...

— Ferencz, édes férjem. Nem emlékszel sem mire? Túl vagy a veszélyen! Hála legyen Istennek. Túl vagy a krízisen! — ugrált mint gyermek örömeiben Csajthayné.

Össze-vissza csókolgatta a beteg arcát.

Csajthay ámulva huzakodott... De kisasszony, engem csókolgat... ez a boldogság.

— Dehogyan kisasszony. Anna kisasszony nincs többé, hanem én a te feleséged vagyok Isten és emberek előtt Csajthay Ferenczné.

— Álmodom. Minő szép álom! dörzsöli szemeit Csajthay.

— Most elég. Kimélni kell erődöt. Pihenj és én addig imádkozni fogok. Hálaimát az Égbe, a te életedért, a mi boldogságunk megtalálásáért.

Másnap már az erősödés látszott a betegen. Másnap már tisztult, pihent agyával emlékezni tudott az utolsó nap eseményeire és csókolgatva nejt, boldogan mondá:

— Látod édesem, én hálával tartozom gyilkosomnak, mert rendes viszonyok között nem lett volna bátorságom téged megkérni.

— No lám, hiszen még sem emlékezel mindenre. Hiszen én kértelek meg téged, mikor a fél diót elkértem tőled. Így jósolta Czigány Sári: „Két kérő közül a harmadikhoz fogok menni és ezt magam fogom megkérni...”

Beteljesedett jóslata. Legyen áldott emléke.

Pár hét múlva Csajthay teljesen felgyógyult és akkor csaptak egy nagy lakodalmi dáridót.

A nászutazás akkor, száz év előtt, még nem volt divatban...

Nemzetes Csajthay Ferenczné végigsimitá fehér, ősz fűrteit és elhallgatott.

— Gyerekeim, unokáim. Ime elmondtam nektek az én, a mi szerelmünk történetét.

Ez volt a nagymama regénye.

Az álarczos vendég.

Hutray Erzsike hálásan csókolta kezét nagyanyjának a szép elbeszélésért.

A vacsora még mindig tartott, noha azóta néhányszor kelt fel a nap kelet felől, hogy nyugat felől leáldozzék.

A vendégek közül már sokan elpárologtak, de ujak jöttek helyeikbe.

Tóth Imre még mindig azt vitatta Elekes Pállal szemben, hogy szerda van és este, mi ellenében Elekes Pál arra fogadott, hogy csütörtök van és reggel.

A vitát Alsórézsi Nagy Sándor úgy döntötte el, hogy péntek van és hajnal.

A főszakácsnak azóta vagy tizszer újra nekiestek a főzésnek és Vargha Estók úgy elálmosodott a tűzhely mellett álldogálásnál, hogy bóbiskolás közben beleesett egy teknőbe, mely tele volt töltött káposztával.

Erre az éppen ott settenkedő Csajthay uram nagy jókedvében elkurjantotta:

— Nézzetek csodát kigyelmetek!

— Mit lá?

— Hát disznó terem a káposztában.

Volt erre kaczagás.

Vargha Estók csak az orra alatt mert zsörtölődni a nagy respektustól.

— Hájszen, ne nemzetes uram mondta volna, akkor a főzőkanalammal megborzolnám annak a bajuszát.

Turgonyi nagytiszteletű uramért átjöttek, hogy várják a hívők a templomban.

Nem ünnep az, amelyen nem ő prédikál abban a templomban, melynek fehérre meszelt homlokzatára vagon felirva:

„Jöjjetek el, imádjuk az Urat“.

Ezzel a mondattal köszöntik egymást az m-ti diákok, de megfordítva olvassák és ekkor ilyenformán hangzik:

„Taruzakuj Dámile ketejjő!”

Turgonyi uram azonban nem akar addig menni, míg a százesztendő Csajthay Ferencz be nem váltja ígéretét.

— Nemzetes uram, hát amit ígért?

— Restelleném, ha ez életben be nem váltott ígéretem volna.

— Pedig van.

— Kiváncsivá tesz, nagytiszteletű barátom.

— Tíz évvel ezelőtt azt ígerte, hogyha eléri a századik születésnapot, eljárja élete párjával a régi magyar kettős tánczot, úgy, mint akkoriban tánczolták.

— Dejszen! Ha csak az kell! Hol vagy menyecs-kém? Sohase huzakodjál! Fiatal pár vagyunk még mi. Húzd rá, Vak Ádám, a bandáddal.

A két öreg oly negédesen eltánczolta a régi magyar csárdást, hogy gyönyörűség volt nézni őket.

Csupa ritmus volt minden mozdulatuk, igazi költészet tánczuk az andalgónál.

A frissinél oly fiatalos tüzzel járták a bokázót, hogy a jelenlevők lelkesen megéljeneztek.

Mig így folyik a vigságteljes czéczó, berohan az utcáról a kis Czebe Sárika és lelkendezve ujságolja:

— Vendég jön! Uj vendég! Fekete posztóból van az arcza!

Tényleg egy új vendég jött.

Görnyedt, csaknem púpos alak, mankóra támaszkodva biczegett az udvarra. Arczát fekete álarcz fedte.

Kalapja mélyen homlokára volt húzva.

Mindenki kíváncsian leste a közeledőt.

— Valamelyik kópé tréfából vett álarczot magára,
— gondolák és lesték, hogy micsoda turpisság fog
ebből kisülni.

Az álarczos vendég megállott a sokadalomban.

— Melyikötök Csajthay Ferencz?

— Én vagyok, — mond a kérdezett és kezét
nyujtá a jövevény felé.

— Még nem foghatok veled kezét. Várj vele. —
Melyik a feleséged?

— Aki itt mellettem áll.

— Nagyon megváltozott velünk együtt.

Csajthay felkaczagott.

— No, de most le az álarczzal és ülj le mulatni,
akárki vagy. Elég a tréfából.

— Nem tréfálni jöttem. Ide hallgassatok. Az én
nevem a Megbánás, az én multam a Gonoszság, az én
útmutatóm, aki ide vezetett a Lelkiismeretfurdalás, az
én esdeklésem a ti Megbocsátástok. Sok bűn, sok go-
noszság nyomja az én lelkemet. Megszenvedtem érette.
Csajthay Ferencz, te ma százéves vagy, én is annyi
vagyok. Nem akartam addig meghalni, míg a te és fele-
séged ajkáról nem hallottam e szót: — Megbocsátunk!

— De hát ki vagy te, ember?

— Mondd előbb, hogy megbocsátasz.

— Isten és emberek előtt mondhatom, hogy senki
ellen haragot, gyűlöletet nem táplálok.

— Te sem, Verebély Annus?

— Én sem.

— Ugy adjátok ide kezeiteket, ha igazat mondtatok.

Lerántá álarczát.

— Pogány Gyurka!

— A félszemű Gyurka!

— Kikerült a börtönből.

— Nem halt a börtönben! — hangzott a csodál-
kozás mindenfelől.

— Igen, én vagyok, a Pogány Gyurka, ki ma
szabadultam ki a börtönből. Első utam ide hozott.
Gratulálni akartam a ti századik születésnapj
örömtükhöz.

— Nos, itt a kezem, várja a tieteket.

Csajthay és neje kezét nyujtottak a vén börtön-
penészvirágnak.

Pogány Gyuri egyik ép szeméből kiesordult a
köny és kezét esókolt Csajthaynének.

— Gazemberré, szegény legénynyé, gyilkossá,
rablónak lettem, mert nem tudtam uralkodni pénzsóvár-
ságomon, szenvedélyemen.

Hallgassatok reám, ti emberek. A börtön dohos,
penészes levegőjében és a bitófa alján tanultam meg,
hogy a földi életnek csak egy igaz kincse van és ez a
becsület!

— Megfordult és visszaindult a börtönbe — meghalni.

Álom és ébredés.

(Humoreszk.)

Írta: Marosán János.

— Végre-valahára százkilenczvenkilenczediki pályá-
zatom után pompás álláshoz jutottam. — Nagyszerű
dolgom lesz. Nem leszek többé helyettes, hanem való-
ságos, kinevezett másoló. Igen, igen, mert aki már
másoló, az rendes hivatalnok, aki pedig rendes hiva-
tálnok, annak a „Tekintetes“ titulus dukál, aki pedig
„Tekintetes“, eo ipso ur. Gondolkozzunk csak: melyik
lesz hát legujabb czimem? Ez lesz a leghelyesebb:
„Tekintess, két s-el megérdemlem, régen várok reá,
hétfaludi Nepumukovics Nepumuk Taksony Mária való-
ságos belső titkos másoló az „Elhullott Gyümölcs-
Értékesítő Vállalat - Részvény - Társaságnál.“ Remek,
szépen hangzó czim. De ez még semmi, hanem a fize-
tés, ez aztán döfi. Naponta 75 kr. 150 fillér, havonként
4500 és évente 54000 fillér igazi magyar értékben. Bor-
zasztó összeg, szédítő számok.

Igy monologizált Nepumuk barátunk a midőn
megtudta, hogy a fenti részvénytársaság valóságos
másolóvá nevezte ki. Örömtengerben uszott, jókedve
határt nem ismert. Hogyne örülne, mikor valóságos
hivatalnokká lett, fizetésemelésben részesül; nem kell
majd kontóznia a sarki kofánál, meg szállásadója nem
fenyegeti folyton a kilökössel, mert immár ur lett,
valódi ur és most már fizetni is fog, mint az ur szo-
kott. Hátha még angyali imádottja, Kunigunda kisasz-
szony megtudja, hogy mily nagyszerű avanzst tett,
meglágyul, megpuhul kőkemény szive, a melyen hiába
kopogtatott eddig akár csákánnyal is, és kimondja a
boldogító igent, aztán ezzel elérte vágyainak non plu-
ultráját.

Végignyujtózkodva egy pamlagot helyettesítő fa-
padon, szötte Nepumuk barátunk tovább szép álmait és
tervezett, mint egy mérnök, számított előre vagy husz
esztendővel, mint egy időjós, csillagász. A sok tervek,
boldog álmok nagy kergető versenyt rendezhettek ke-
vés agyvelőt tartalmazó fejében, mert annyira elnyomta
a „buzgóság“, hogy szépen, csendesesen elaludt. Hor-
kolt, mint egy rinocerus. Mosolygó arczáról, különös
gesztikulációiról azt lehetett következtetni, hogy
álmodik. —

... Tengernép az utcán, Nepumuk barátunk
büszkén lépdegél imádott Kunigundája oldalán vezeti
az oltár elé s nemsokára már boldog férj, később
családapa... Az „Elhullott Gyümölcs-Értékesítő Vállalat-Részvénytársaság“ egyik szobájában, melynek
ajtaja fölött „Igazgató“ fölírat olvasható, remek kivi-
telű íróasztala mellett ül Nepumukovics igazgató ur és
aktákat ir alá, majd megunja a villamos csengőt és a
belépő szolgának, másolónak kemény, döngő hangon
adja igazgatói utasításait... A „Háromcsőrű kacsa-
ban“ Misi cigány bandája szól, szebbnél-szebb
magyar dalt, klasszikus darabokat hallgattat. A tósztok
árjában majd belefut az ember. Nepumukovics igaz-
gató ur búcsúzik, mert egy székesfővárosi, elsőrangú
pénzintézet élére hívták meg. Isten veled, vidéki élet,
jobb a fővárosban bankelnöknek lenni... Valamennyi
napilap egyébről sem ír, csak az említett bank új
elnökeről. Nepumukovics urról, ki legelső fináncz-
kapacitásánál fogva a fővárosi bankok elnökeinek és

igazgatóinak büszkesége . . . Egyik kocsit a másik után robotog végig a főváros utcáin Buda felé. A miniszterelnök palotájába hajtanak. Épp most érkezett egy elegáns fogat, a Nepumuk barátunké. Fényes estély a miniszterelnöknél. A házigazda Nepumuk urat bemutatja valamennyi ismeretlen hercegnek, grófnak, bárónak, tábornoknak stb., a miniszter elnök feltűnően sokat társalog vele . . . A pénzügyminiszter persona ingrata lett az udvarnál, beadta lemondását. A napilapok öles vezércikkében és tárczáiban emlékeznek meg a bukásról, pénzügyi miniszternek ilyen rossz pénzügyi időben csakis Nepumukovics nevezhető ki, ő benne összpontosul a haza reménye. S csakugyan pár napra hozza a hivatalos lap a legfőbb

— Igen, igen, persze. Nos hát mi az ujság Jóska barátom?

— Hát csak annyi, hogy az igazgatóság küld egy levelet, melyben arról értesít, hogy visszavonja a kinevezésedet. Kissé korainak találja . . . Aztán meg utközben Kunigunda is megszólított, hogy szívesen lát estére, a jegyváltása lesz Komaival. Itt a két levél. Isten veled!

— No hiszen — sóhajtott Nepumuk ur — ez szépen beütött. Szavamra mondom, kár volt — felébredni.

A tél örömei.

kéziratot: Nepumuk barátunk pénzügyi miniszter . . . A kóbor cigányok illetőségük megállapításáról szóló törvény megbukott, a kormány nyomban beadta lemondását. Az új kormány élén Nepumukovics Taksony Mária áll már . . . Az utcán zajongás van, az alkotmány fel van függesztve, a nép fellázadt és Nepumuk barátunkat kiáltotta ki királynak . . .

Zupp, püff, paff.

— Mi az, mi történt velem? — kérde Nepumukovics az előtte álló bankszolgától, miután a földről feltápászkodott, a melyen elnyult, mint egy béka.

— Leestél, Taksony barátom, — felelé a szolga — mert aludtál.

— Hallod, hát izé . . . miféle te és barátom . . . quo jure . . . régen volt, ami volt . . . vagy . . . nem . . . hát csak álmodtam volna?

— Persze, hogy álmodol még most is.

A D O M Á K.

Magasság.

Az én apám olyan magas, hogy át tud nézni ezen a kerítésen.

— Az enyém is, ha fején van a cylinder.

Borzasztó.

Páciens: Borzalmas álmam volt az éjjel . . . Megjelent álomban az apám, aki már tíz éve, hogy meghalt.

Doktor: Mit vacsorált?

Páciens: Májpástétomot ettem meg.

Doktor: Kérem, egyék ma kettőt, akkor majd a nagyapját fogja látni.

Fontos ok.

— Láttad az új házat a Kopogó-utcában? Remek. Valóságos műremek.

— Nem láttam még; nem merek én arra felnézni.

— Ugyan miért?

— Ott lakik a negyedik emeleten a szabóm.

Drága felsülés.

Irta: Gázsó Á. Gyula.

A „Budapesti Tárogató“ apróhirdetése rovatában olvastam egyszer:

„Mely divatos úri egyén volna hajlandó komoly levelezésbe lépni egy feltűnően szép, barna lánnyal, ki 30.000 korona készpénzzel és szép kelengyével rendelkezik. Czimem: „Lola“, Nagy-Várad, poste restante.“

Egy kétségbeesett tekintet rosszul táplált bugyellárisomra és az apróhirdetés már is megtetszett nekem, úgy, hogy akaratlanul is fokozni kezdtem eképen:

Feleségül venni: csunya lányt, 30.000 korona készpénzzel; alapfok. Csunya lányt, 30.000 korona készpénzzel és szép kelengyével; középfok. Szép barna lányt, oly összeggel és kelengyével; felsőfok. Gradus ad parnassum: feltűnően szép barna lányt, 30.000 korona készpénzzel és szép kelengyével; a legfelsőbbfok; de ami a legfőbb, kapható könnyen, t. i. poste restante útján. Ergo, a kedves Lola iránt felőbredt szerelmem teljesen indokolt. Nincs egyéb hátra, mint felhasználni a kitűnő alkalmat.

Még az ihlettel telt pillanatban a következő levelet rögtönöztem:

Bájos Lola nagysád!

Alig, hogy hírét vettem, máris szívem szentélyében oltárt emeltem édes nagysádnak. Mert az én ideáлом egy sötéthaju, fekete szemű, barna tündér s kegyedben olyanra találtam.

Eddig panaszkodtam sorsom ellen, most én vagyok a legboldogabb ember.

Pardon! Szerelmi hevemben nem is mutattam be magam.

Nevem Nádházy Nádi Á. Nepomuk, professor. Mottóm: perpekt világfi.

Tudományom: tarokk, ferbli, sakk, vár stb. divatos játékok teljes épségükben, no, meg mellesleg a „Pallas Nagy Lexikon“-ja kétharmad-részeben.

Művészetem: elégia, mandolina, viktória, orpheus, karabella, mignon és az ósdi zongora meg hegedü.

Sportom: gólyaláb, buzogány, bambuszrúd, nyíl, unalomból kard és puska.

Mint látni méltóztatik, a divat puszipajtása vagyok.

Eminens óhajom angyali önt birhatni.

Gyöngybetűs válaszát esdve kérve, iczi-piczi kacsóit csókoló

Nepomukja.

Minden jól ment. Négy hét leforgása alatt imádott Lolámnak tizenhat rendbeli levelet és ezerkétszáz sóhajt küldtem s ugyanannyit kaptam tőle. Már te-te is voltunk

s mi több, a karácsonyi ünnepek alkalmával 100-koronás ajándékot küldtem neki és ő — telfogadta, ez pedig csalhatatlan bizonyítéka a szerelemnek.

Ezen időtől fogva két ellenétes áramlatot észleltem magamban és pedig: dagályt a szerelemben és apályt — a tárczámban. Szerencsémre az előbbinek csak örülhettem, az utóbbin pedig nem estem kétségbe; mert csak egy szerencsés huzást kell megtennem és 30.000 korona hozó... De csitt! Különben soha nem expialható sértést követek el a lovagiasság ellen...

Öt nap előtt február 16-ika volt, t. i. Lolám drága névnapja. Csak 120 koronámba került a gratulációja. Jó szívvvel küldtem, de a rá vonatkozó választ annál keserűbbel olvastam. Azt írta, hogy az igazi Lola-nap nem most volt, hanem csak június 19-én lesz. Különben — ugymond — ezen kis figyelmetlenséget örömmel megbocsátja nekem. Nesze neked szerelmetes

Készül a kis kocsi.

Nepomuk! Ez ugyancsak oly lökés volt, melytől az égis szárnyaló idealizmusból a sárig érő legprózaibab realizmusba pottyantam. Mert félig sem tréfa két s nemsokára már a harmadik ajándékkal kedveskedni egy olyan ideálnak, kinek talán (30.000 bűvész) nem 30.000 nemes koronája, hanem ugyanannyi penészes, dohos fillérecskéje van; sőt nem is olyan feltűnően szép, mint inkább feltűnően esu... Uram, bocsá! Majd a fenti hibába estem.

Szóval: Édes Nepomukocskám, a dolog kezd nem tetszeni nekem. Világosságra törekedtem; s ezt a következőleg akartam elérni.

Páratlan, drága (!) Lolácska!

Egetostromló, szerelmi indulatokkal megterhelt gyenge szívem csak tehozzád vágyik.

Megelégetem már a sok papíresókot. Égő ajkam olyan csókra szomjazik, melynek titáni tüze olvadó eperajkadon csattan el.

Elhatároztam tehát, hogy f. é. június hó 19-én meglátogatlak. Ezen nap, mely az anyyira várva-várt bájos névnapod, egyszermind eljegyzésünk s így hát első epezítő csókváltásunk boldog napja is legyen.

Remélem, nem ellenzed, drága angyalom?

Forrón csókol ölelő

Nepomukod.

— — — — —
Június 17. van. Én egy csomó ajándéktárggyal, de még több gondolattal megterhelve, Nagy-Váradra zónázom.

Aggodalmaim lassan-lassan eltűntek s minél jobban közeledtem czéломhoz, ideáлом annál szebbnek ígérkezett. Már véltem látni habtermetét, fekete szemét, tejbefürösztött rózsás arcát, szóval igazi Vénust képzeltem magam elé.

A kazán sípjának éles hangjára magamhoz tértem. Nagy-Váradon voltunk. Sietve leszálltam és egy fiakerre ülve, aranyos Lolácskámhoz repültem. Egy szép, kétemeletes ház láttára reményeim is legalább két emelettel nőttek, mert ez az ő lakása volt. Mint illő tehát: rettenetesen szerelmes szívvvel és megszakadásig felcsigázott agygyal léptem az udvarra. Egy ütött-kopott aggszerű személylyel találkoztam itt, kitől azonnal Lolácska felől tudakozódtam.

— Ha megengedi — én vagyok.

No, nekem sem kellett több! Az a ránczosképű, kebletlen keblű, görbe, vézna, negyvenöt év körüli aggszűz az enyém, az én — angyali Lolám?!

Hopp Sári, Soroksár! Csak egy kukkot se szóljunk, mert...

Hirtelen egy igen jó eszmém támadt. Lengefi Tihamér tyúkszem-művésznek adtam ki magamat.

— Nekünk nincsenek tyúkszemeink.

— Az nem tesz semmit, kérem, tudok én növeszteni is.

— Hova gondol, az Istenre kérem.

— Szerelmi tyúkszemet értettem!

— Vagy úgy. No, tessék besétálni.

Bementem s a beszéd tárgyát azonnal Nádházy Nádya A. Nepomuk barátomra tereltem, ki Nagy-Váradról óhajt nőszülni, 30.000 korona, szép kelengye stb., ki máris előre dorbézolva a szép hozományra, boldog, boldogtalannak kifecsegi, hogy három 100-koronás jegyajándékot küldött már szűz arájának stb.

— Jesszusom és igaz legyen ez?

— Szép nagysád, én éppen azért jövök, hogy küldjön vissza neki minden ajándékot az érdemetlennek, ha ez megtörtént, talán inkább szerény csekélységem, aki... stb.

Segítettem neki pakkolni is s mikor már a vevény is visszajött, gyengéden és kedvesen súgtam a fülébe:

— Ime egy jól megoperált — szerelmi tyúkszem!

Agyő, kis hamis! Veszett fejszének legalább a nyele!

Igazán drága kis felsülés volt ez, kivált neki. No, meg nekem is.

A fehér szalagcsokor.

Irta: Bálintné Fernet Teréz.

Sziklay Erzsikének eltűnt a kalapjáról a fehér szalagcsokor. Csoda ez?

Azt hiszem, nem. Sokkal nagyobb csoda az, hogy a fehér szalagcsokorból sebkötő vált a Kárpáty Jenő megsebzett kezére.

Még ez is csoda? Azt hiszem, ez sem!

Hanem már az igazán csoda, hogy Sziklay Erzsikét e szalagcsokor kötötte össze Kárpátyi Jenővel.

Ez már igazán csoda! Már az mindegy, de megesezt a baj, hogy Erzsike akarva, nem akarva, Jenőnek lett az orvosa.

Hát még ez is nagy baj? kérditek, bizony baj, azaz csoda inkább, hogy Erzsike, az a makranczos baba, Kárpátyi Jenő kezét bekötötte.

A dolog úgy volt, hogy a hamis, csintalan Erzsike alig került ki a neveldeből, máris egy tuczat csirkét lőtt agyon az öcsese flóberével, meg aztán egy csikót úgy kifarasztott a nyargalásban, hogy állatorvos hiányában Kárpáty Jenő körorvosnak kellett a szegény párát kigyógyítani, emez szomoruan konstatálta, hogy a szegény állat tüdőgyulladásba esett.

Emiatt aztán megdorgálták Erzsikét, de nem fogott rajta semmit, csupán Kárpáty Jenőre boszankodott, mert ő az oka, hogy többé nem szabad lovagolnia.

Mert olyan kiállhatatlan az az orvos, mindig úgy mondja olyan kényesen:

— Erzsike, nem szabad magácskának anyyira csintalannak lenni, mert még beteg lesz, aztán az én gyógykezelésemre szorul.

— Azért sem! Maga egy kiállhatatlan! — s ott-hagyta a faképnél.

— Ugyan, Erzsike, — szólott rá mamája, — nem illik anyyira rossznak lenned, elvégre tizenhatéves vagy már, a nagyleányok sorába lépsz, tehát légy komoly.

Erzsike anyja nyakába ugrott és komoly hangon, amennyire tőle kitellett, mondá:

— No, hát komoly leszek, anyuskám, csak még ma engedj rossznak lennem.

Ebbe is beleegyezett a mama, csak hogy Erzsikének mindennap ma volt. Ott forgolódott a konyha körül, ha véletlenül meghallotta, hogy csibe lesz ebédre vagy vacsorára, rohant kis vártatva a konyhába, kezén a szárnyas áldozatot tartva, komikus szomorúsággal siránkozott.

— Nézd, mamuskám, éppen czélba akartam löni, hát akkor repült fel a fára ez a csibe és véletlenül belement a serét.

Az anya félre fordult, hogy elrejtse nevetését, nem tudott boszankodni e raffinirt gyerek naivságán.

Máskor meg ő is gyakorolni akarta magát a kerétesztet művészetében, kiszedte a melegágyi palántákat és leveleikkel lefelé ülteté azokat a csoportokba, mikor munkájával kész volt, önérzetesen tekintett szét, hát éppen akkor jön az orvos.

— Erzsike, — szól az gyöngéd hangon, — megint gyerekeskedik?

— Hát magát ki a Luczifer hívta ide? — kiálltott rá Erzsike.

Kárpáty még megjegyezte:

Ugy látszik, csak akkor fog magácska reám szeliden nézni, mikor azok a kis kezei által ültetett virágok meg fognak fogamzani.

— Csak akkor, toporzékolt Erzsike, — abból tesz magának a fejfájára koszorút.

Kárpáty szomoruan távozott. nem vette fel a gyerektől, pedig úgy szerette volna, ha mást mondott volna az a kis boszorkány.

Erzsike mikor látta, hogy az orvos szó nélkül elfordul, úgy tetszett neki, mintha egy könyvet látott volna annak szemében. Szeretett volna utána futni, és kérni, hogy ne haragudjék.

— Menyasszonyi csokrot akartam mondani, de elcsuszott a nyelvem.

De azért nem ment, mihelyt látta, hogy nem néz hátra többé; valami úgy motoszkált a szívében s kedve lett volna egyet dobantani, aztán sirni igazán, de nem tudott semmiképen, csakugy szorongatta valami a torkát, kis csintalan szíve úgy dobogott, mintha ki akarna ugrani helyéből, még így sohasem érezte magát.

Csak az az orvos ne lenne olyan szelid, legalább összevesztünk volna, most tudnék sirni.

Erzsike nekifogott és szépen visszaültette a virágokat annak rendje-módja szerint, aztán vette a fióbert, a vadász-tört az oldalára akasztotta, elindult a cserjésbe. Ment egyenesen a bokrok között, le a völgybe kedvenc helyéhez, a hol a vastag tölgyek óriás lombjaival beárnyékolták a kis térséget. Itt leült, fejét kezébe rejté és sirt. Jaj, csak az a kiállhatatlan ne lenne, oly szelid most, ő nem sirna.

Erzsikének vágya támadt egy fiatal tölgynek héját félig lehántani, mit töre segítségével azonnal meg is tett; úgy, hogy egyik fele úgy lelógott a kemény hajnak, mint a könyvnek a táblája. Elővette irónját és beléirta a fehér fába: „ne haragudj édes, esküvői csokor lesz belőle” mintha megkönnyebbült volna. A fa kergét ismét behajtá, úgy, hogy a háromszögletű vágás látszott csupán. Aztán hazafelé indult, utközben szigorú parancsot adott önmagának, hogy javítja rossz hajlamait, máskülönben nem tudja elviselni azt a szúrót, mégis kedves fájdalmat, ott balfelől. Azt kezdte tapasztalni Erzsike, hogy az a furcsa kis hústömeg nem hagyja nyugodni, úgy vágyik látni valakit. Ezt már Erzsike eltitkolta önmaga előtt, hogy tulajdonképen kit is szeretne látni, félt világosságra hozni, nehogy ki-nevessék azt a vad leányt.

Egyik gondolat, a másikat kergette agyában, mire hazaért, egészen megkomolyodott. Apja és anyja csodálkozva észlelték ezen üdvös változást leányukon. De mégis némi nyughatatlanság szállt szíveikbe, Erzsike hirtelen változásán. Nem szólaltak azonban semmit, várták, míg önmagától bomlik ki a gordiusi csomó.

Másnap reggel korán kelt fel Erzsike, és a gazdaság után nézett, megvizsgálta, hogy adnak enni a ház szárnyasoknak, hogy szűrik le a tejet stb. Mindezen nagyon elesodálkoztak, a cselédek nem tudták elképzelni, mi lelta a kisasszonyt.

Délután újra a kis erdőbe ment, de akkor csupán törét vitte magával, úgy gondolta azt Erzsike, hogy feltűnő lesz egyszerre feladni a várat, majd csak lassankint. Mindamellet nagyon komolyan végezte sétáját, mikor elért azon fához, ahova beleirt, a csodálkozás kifejezése lebbent el ajkairól, két olyan háromszögű bevágás volt a fában, egyik, amelyet ő faragott és még egy mellette. A kíváncsiság annyira ösztökélte oldalát, hogy töre hegyével kifeszíté annak ajtaját s meglepődve olvasá:

— Akarod, hogy a szívemre tett jegygyűrű legyen a czél? Lődd át, mindkettőt neked adom.

Erzsikének arcába szökött minden vére, Kárpáty írása volt. Abban a pillanatban két kar ölelte meg és lehelt arcára egy csókot, olyat, hogy Erzsike majdnem felsikoltott, hirtelen visszafordult, Kárpáty állott háta mögött, de a tör, mi Erzsike kezében volt, a hirtelen visszafordulásakor erős éket vágott az orvos bal csuklóján és erősen vérzett.

Erzsike megrémült a vér láttára.

— Sebaj! — nevetett Kárpáty, — sokkal boldogabb vagyok, mint e csekély fájdalmat még tekintetbe is venném. Boldog vagyok, mert megnyertelek, drága szerelmem, édes kis radóczom!

Kárpáty nem birt boldogságával, újra meg újra megcsókolta a radócz piruló, rózsás arcát.

Esik a hó!

Erzsike még mindig aggódott a seb miatt, mely mindig vérzett, letépte kalapjáról a fehér szalagesokrot és szorosán beköté a sebet, hogy ne vérezzék.

— Eldobom e nyomorult tört, — mondá Erzsike, — mely megvérezé kezéd.

— Oh, ne tedd, angyalom! Hisz az ő érdeme, hogy megnyertelek, inkább eltesszük, így ni! — mondá, pengéjét megcsókolva és eltette. Még egyszer boldogan elolvasták a fába írott levelet, aztán karöltve, vigan vitte haza kis menyasszonyát szülőihez, hogy azoknak beleegyezését kérjék, mit a szülők a legnagyobb örömmel megadtak. Így került Kárpáty Jenő kezére Sziklay Erzsike kalapjának a szalagja. A tölgyfa ott diszeleg ma a boldog pár szobájában, mint íróasztal.

Drégelyvár romjai.

Irta: Jókai József.

Egbe nyuló szirten roskadozik Drégely,
Koszorúzva fénynyel, ősi dicsőséggel!
Véröntözött romok, — Szondi kiseded vára:
Hired dicső neved Szigetvárral ér fel!
Glóriával övez szeretet és hála,
Drága honszerelem véres költára!...
Itt állok a romon — mult időn merengve —
S fölmerül lelkembe — Szondi hős küzdelme:

... Dübörög az ágyu, szikrázik a gránát.
Töreti bösz Ali Drégely kicsiny várát:
Bomladozik fala, lezuhan egy bástya...
Résen Szondi népe: — a törököt várják.
Rohan adáz Ali, amikor ezt látja:
Csattog, villog böszén a törökök bárdja...
De a magyar hősen visszaveri onnat,
A török — boszúból — újra oda rontat.

Bömböl a vad ozmán, janicsár, spahi, vajda,
Szondi csak ennyit szól: „vitézim, rajta!”
Összeüt a két had, patakban foly a vér;
Mint haragos villám, olyan Szondi hada,
Szörnyű halál van ott, kardjok ahova ér:
A magyaré ismét a győzelem, babér!
Szitkozódik Ali, rázza dühös mérge. —
Mosolyogva néz rá drégelyi vár bércze...

Siet föl a várba Oroszfa papja,
Reszkető kezében zászlót lobogtatva;
Alitól visz Márton büszke üzenetet:
„Kegyelmet kap Szondi, várát ha feladja!”
Gyötöri bú, bánat a jámbor öreget,
Bántja a szegényt nagyon a dölyfös üzenet;
A vár nagy kapuján szívdobogva lép be,
Vigan ballag Szondi az öreg elébe...

„Az Istenre kérlek, add fel ezt a várat,
Aczélerős karod jobb, ha nem is fárad;
Mi haszna védeni! nagy Ali táborá,
Gyönge már a tied, romladozó várad...
Ellene ha mondasz, kardélre hány sorra,
A váradat pedig földig lerombolja.
Add meg magad Szondi, megkegyelmez Ali,
Kár még a te véred hiába ontani!”

Harmatozó szeme föltekint Szondira,
Nyájasan néz reá a büszke dalia...
„Halssz ide Márton, csupán ezt üzenem:
Nem adok én semmit gögös szavaira;
Az Istennél van csak számomra kegyelem!
Küzdök, amíg karom elbirja fegyverem...
Kétszínű a pogány: sohsem volt jó barát,
Nincsen annak hite: sohsem tartja szavát!”...

„Ha nem hisz, hát vesszen!...” rikolt Ali basa,
Vad haragra gyújtja jó Szondi válasza,
Uj rohamra ad jelt, zúg az ágyútorok:
Döngetik a falat, csillog Ali vasa...
Sistereg a bomba, kegyellenül ropog,
A gránit őrtorony ingadozik, mozog;
Tátonognak a rések, dőlnek már a falak:
Ujjong Ali hada Drégely vára alatt!...

Zokog a két apród Szondira borulva,
A dalia keblét gyöttrő bánat dülje;
Szánja dalnokait, az ártatlanokat,
Hosszan néz reájuk s oszlani kezd bújá...
Néhány emberének parancsot osztogat:
„Küldjétek élémbe az ozmán rabokat!”
Ötöznek az árvák fekete bársonyba, —
Jönnek már a rabok görnyedve, hajlongva...

„Köszöntetem Alit, Budavár basáját,
Fogadja szívesen ezt a két kis árvát;
Viselje gondjukat, neveltesse őket,
Megérdemlik, hiszen anyátlanok, árvák.
Kardot adjon nekik, — majdan ha felnőnek,
Hadd legyenek hősek, daliák, erősek!...
S küzdve ha elvérem, ne hagyjon a porba,
Haló, véres porom temesse el nyomba.”

Nagy a sürgés-forgás a rozoga várba,
Nyihognak a lovak, füstölög a máglya;
Recseg, ropog a tűz, szállva-száll a pernye,
Sziporkázva ég el Szondi sok jószága...
Lovai szügyeit általdöfi rendre,
Hogy Alinak bennük ne telhessen kedve.
Hamu az üszökrakás aranyja, ezüstje...
Nincsen más belőle, csak szállongó füstje.

Térdére hull Szondi s föltekint az égre,
Kéri a jó Istent, fogadja kegyébe...
Czifra kaczagánya csillog-villog rajta,
Dárda a kezébe, villám a szemébe...
„Igazzsívű magyar magát meg nem adja,
Gyáva élet helyett a halált választja.
Előre bajtársak, félre, aki gyáva;
Utánam vitézek, bátran a halálba!...”

És rohan előre: — a török elébe,
Fénylik aczél-kardja, szikrázik az éle;
Haláldöféseit egyre osztogatja,
S hullva-hull az ozmán, patakzik a vére...
Sebet kap jobbtérdén, mégse lankad karja,
Térdenállva is vág, hol jobbra, hol balra...
Uramisten, mi az? ... pattog szét a bomba...
S ott fekszik a várnagy vérben, — haldokolva!...

Nézi Ali, nézi a dicső halottat
S néhány katonának legott parancsot ad:
„Vigyétek a hegyre, tegyétek a földbe
S tüzzetek melléje hadi lobogókat!...”
Szondi szent teteme hanttal immár földve...
Zizeg búsan, lúgyan a fű s tomb fölötte:
Két apródja sír-rí lobogós sírhantján
S búsan szól az ének dalnokai lantján!...

Hallgatom, hallgatom a szél sutlogását
És mintha hallanám a fiuk sírását...
Elszorul a szívem, köny pereg orczámon
S érzem a lelkemnek fájó zokogását.
A dicső várnagyot én is szánva-szánom
S térdeimre hullok itt a mohos váron...
Csókolom, csókolom véres lába nyomát:
Csók, dal s köny annak, ki úgy szerette honát!

Aki ételt, italt adott...

Igaz történet.

(Humoreszk.)

Írta: Unátyinszky Leona.

Hogy cikkemet tulajdonképen helyesen kereszteltem-e el „igaz történet“-nek, az tökéletesen a felfogás dolga.

Mínthogy szabályszerűen csak az a „történet“, melynek valamely eseménye vagyon, cikkem nem volna „történet“, de mert igazán, tényleg megtörtént, még pedig boldogult nagyapámmal, tehát szerintem mégis csak „történet“.

A harminczas évek elején, ugy szüret után, — mert akkor még nem a fillokszéra szüretelt ám, — mikor már a must kiforrt tiz-tizenkét tagból álló férfitársaság verődött össze a kaposi szőlőhegy egyik kényelmes pinczébenél.

Akkoriban nem volt még ujság, hogy az urak, az úgynevezett „pinczeszer“-re jártak. Különösen nagyapámnál, ki akkor még fiatal s egész Somogy megyében híres humorisztikus hírből állván s vendégszerető lévén, legszívesebben s igen gyakran jöttek össze a szőlőhegyen egy-egy valódi „muri“-ra, hol a házigazda talpraesett élcei s a zamatos ó- és új-borok melyekben válogatni lehetett, rózsás hangulatba ringatták a kedélyeket.

Bár kiphente már kissé a nemzet a hadviselés fáradságát, hisz lezajlott már a világrengető népesata, melyben Bonaparte Napoleonnak tüneményeszerű szerencsenapja leáldozott, bár e hatalmas csillagkirály még egyszer vissza akarta magát küzdeni, fel egészen a zenit magaslataira, hogy bukása csak annál óriásibb legyen.

Szabadabban lélekzett már a nemzet, hisz Metternich, a mindenható bécsi miniszter kezéből kiragadták nagyjaink a gyeplőt az örökké névezetes 1825-iki országgyűlésen.

Vidáman csengtek össze a poharak, éles disszonanciát képezve a politizálók komoly vitájával.

A házigazda sűrűn töltögetett, míg végre a tüzes bor megtette hatását. — Csillogtak a szemek, a kedélyek felderültek, a vitalkozók nyelve el-elakadt, e helyett inkább egyik-másik valamely vidám epizódot mesélt el életéből.

A jelenlévők majd mind katonaviselt emberek voltak, kettő kivételével. E kettő volt a házigazda és Zsiga bácsi, — boldog és boldogtalanok Zsiga bátyja, máskülönben pedig egy közepös aglegény. Az egész társaság különben is ő rá utazott, azaz ő volt elveik és szánalmuknak tárgya, mert szegény szerencsétlen Zsiga bácsinak vén, megtaplósodott szívében, annak is a legbelső kamrájában egy olyanféle szikra fogott tüzet, melyet a prózai világ egyszerűen szerelemnek nevez.

Az urak mítsem törődtek vele, vigan áldoztak Bachusnak, csupán Zsiga bácsi, a vén szerelmes lépett sóhajtván az udvarra, hogy az időjárás, e tartalmas urtól tanácsot kérjen.

Hisz ő csak véletlenül jutott ismét e korhely társaságba!

Alig egy hete fogadta meg a bájos Kornéliának, egy kapitány özvegyének, hogy elhagyja a lumpolást.

De tehet-e róla, ha éppen mikor hozzáindult, összetalálkozott a régi jó czimborákkal, kik addig boszantották, míg velük nem tartott.

Míg Zsiga bácsi, majd az alacsony felhőket, majd meg éppen nem szőlőhegyre gyalogolni való diszes lábbelijét és öltönyét szemlélte, addig a házigazda szokott komoly arczával fordult a társaság többi tagjaihoz:

— Igazán kellemetlen sétánk lesz hazafelé!

— Bizony az igaz, de hát mit csináljunk — mondák a többiek — kocsinkat egyikünk sem rendelte ide, mi majd csak begyalogolunk, hanem az a szerelmes fráter ott az ajtóban ugyancsak spekulál, hogy miként jut haza.

— Hm. Hogy hogyan? Hát biz ő majdnem ugy, mint a többiek, de még magam sem.

— Hát hogyan?
— Majd ti csak szépen kutyagoltok, de én ugyan nem szándékozom.

— Hisz szándékozni, mi sem szándékoznánk, de mit csináljunk egyebet?

— Mondom, ti kutyagolni fogtok.

— És te?

— Én nem!

— No már okosabb fia aligha volt apádnak, ha ezt kísütöd. — Hát azzal a vén szerelmes Seladonnal mi lesz? Tán a hátadon viszed haza? Éppen itt defelliroznátok el az ideálja ablaka alatt, kedvébe járhatnál ez által neki, ha valaha csak némi rokonszenvet érzett volna is irántad, most bizonyára a legmagasabb hatványra emelkedik.

Vivát, fiúk! Kőrmendy a hátán fogja hazavinni Zsiga bácsit, ott ugratnak el a bájos Kornélia ablaka előtt, a vén kujón ott megsarkantyuzza paripáját, az tova vágat, a dicső lovag pedig egy graciózus mozdulattal leugrik s felsiet szívének hölgyéhez, hogy bemutassa, miszerint szőlőhegyről vig czimborák társaságából, sértetlen lakkezipőben, szakadó esőben, száraz lábbal érkezett meg, akáresak az egyiptusiak a Vörös-tengeren át.

— Éljen, éljen, — kaczagott a társaság.

A házigazdánknak egy arcizma se rándult meg e badarságok hallatára.

— Ti ugyan alaposan tévedtek, — mondá végre komolyan, mert nem én fogom őt a hátamon hazavinni, hanem — megfordítva.

— Megbolondultál?

— Éppen nem. — De nagyon kellemetlen ebben a sárban botorkálni.

— De hogyan fogod rávenni ily esztelenségre?

— Az az én gondom. De csitt, ő jön!

Zsiga bácsi világbánatos arczczal tért vissza a borozók közé, csak egy gondolat bántotta nehezülő fejét, — de nem az, hogy „ágyban, párnák közt“ fog meghalni, ő a halálra most oly kevésse gondolt, mint hitelezőire, hanem, hogy — — mit szól mindehhez Kornélia, ha megtudja.

— Gyere pajtás, — mondá vidáman a házigazda, igyunk, mint régi bajtársak, egymás egészségére.

Régi bajtársak?! A czimborák fülelni kezdtek, sejtették, hogy a házigazda most játszotta ki az első tromfot, mely által előbb említett tervét akarja esetleg előkészíteni.

Megtölték a poharakat. Zsiga bácsinak fel sem tűnt, hogy őt a nálánál jóval fiatalabb házigazda per „te“-nek szólította, csak midőn már kocczintottak, akkor nézett rá kételkedve:

— Nos hát, miféle bajtársak vagyunk mi? Azt szeretném tudni!

— Mit? Hát nem tudod, no most már azért sem szólok mig ki nem iszszuk egész a fenékig. De ki ám!

A poharak kiürültek s nyomban ismét tele töltettek.

— Mire iszunk te? dadogá Zsiga bácsi, mert emlékezett, hogy valamire isznak.

— Mire?! — hát szerencsés megmenekülésre!

— Megmenekülésre?!? no arra iszom.

— No most még egy pohárral, amiért Zsiga bátyám, te is ép bőrrel menekültél meg!

— Hát én is ott voltam? és meg is menekültem? — no arra már érdemes inni.

És megint csengtek a poharak.

— Hát honnét menekültünk meg te? kíváncsiskodék Zsiga bácsi.

— Hol?! hát tán csak emlékszel még reá, hogy Lipcsénél.

— Lipcsénél?!?

— Hát persze, hogy ott. No de ilyet! hát igaz, hogy ittunk, de ennyire feledékenynek lenni, mégis lehetetlen, hogy ne emlékeznénk reá, hogy a lipcsei csatában, hol együtt harczoltunk, megmentette az életemet.

— Én-e?!

— Hát persze! ilyen magyar embert ki látott, ki le akarja tagadni, hogy katona volt. — Erre már csak megint igyunk egyet, azt a rézangyalát!

Zsiga bácsi ivott. Agyában tarka egymásutánban váltakoztak a képek, . . . hogy ő lett volna!!!

Ha Kornélia ezt megtudja!

Uniformis!!! Milyen délczag lehetett ő abban. De hogyan is lehetne az?! Csakugyan úgy emlékszik, hogy ő járt már valamikor Lipcsében. Csak azt nem tudta hogy katonakorában hej! másként volt még akkor — mondá sóhajtva — ezelőtt tizennyolcz-husz évvel deli fiatal ember voltam.

— Hidd el Zsiga bátyám, úgy emlékszem reá, mintha most is látnám — mondá komolyan a házigazda. — Nem feledem el, de hogy is feledhetném azt a napot. Ha te ott nem lettél volna, most én sem volnék itt, nem ihatnánk együtt a hegy levét.

— Hogyan is volt? — kérdi utólszor kételkedve Zsiga bácsi.

— Ne szerénykedjél bátyám, hisz tagadhatatlanul szép, ha valaki nem dicsekszik el hőstetteivel, de túlzásba nem kell vinni, hisz a példabeszéd is mondja, hogy a túlságos szerénység az szerénység s te sohasem említéd még senki előtt sem, mit tettél velem, s mily hálára vagyok irántad kötelezve.

— Mi az, mit tett? beszéld el, — kiabáltak össze-vissza a ravasz czimborák.

— Fiuk, a világhírű lipcei ütközetnél kerülni látszott a golyó, mintha csak ifju életemet sajnálta volna. Midőn már majd mindennek vége volt, akkor furódott egy eltévedt golyó a bal-térdembe; félájultan rogytam össze, s bizonyára összetiptak volna, ha Zsiga bácsi meg nem ment. Ő látta, midőn elestem s vállán vitt ki a csatatérről, miközben az olyan „eltévedt golyó-félék“ még mindig veszedelmesen süvitettek az ember füle körül.

— Köszönöm, édes Zsiga bátyám, ezerszer köszönöm! Nélküled, még ha életben maradtam volna is, most nyomorult béna volnék. Annyi bizonyos, hogy lábomat amputálni kellett volna. De te a saját életed kockáztatásával mentetted meg az enyémet. Oh, mondd, hogyan köszönjem, hogyan háláljam meg ezt neked? — mondá nyakába borulva.

A ravasz pajkos czimborák illő meghatottsággal vették körül a két ölelkezőt.

— Hagyd el, öcsém, mondá Zsiga bácsi, szemeit törülgetve, tudod, teljes életemben érzékeny természetű ember voltam. Ne köszönd, mondá, midőn látta, hogy a házigazda ismét egy egész áradatát a köszönő szavaknak akarja fejére zudítani. Nem tehetek róla, hogy olyan lágy szívem van s elég nekem a tudat, hogy nem hagytalak nyomorultul elpusztulni.

A volt hadfiak sajtáságosan néztek össze. Nyilván a „nyomorult“ szó nem tetszett nekik, mert hisz az nem nyomorult, de inkább dicső halál a katona szemében, ha a harc mezején esik el.

Ismét csengett a pohár, — s ki tudná elmondani, hányadszor.

A társaság elfoglalta helyét az asztalnál, s egyik is, másik is előhozakodott katonai élményeivel.

Szemükben, aki katona nem volt, az nem is ember.

Zsiga bácsi, ha még némi kétely merült volna is föl vergődő lelkében, ugyancsak elhallgattatta, s egy félóra mulva úgy emlékezett vissza az elbeszélte megmentési históriára, mint a mely sok évvel ezelőtt tényleg megtörtént.

A házigazda körüljárta az asztalt, mindenkinek töltött, de járás közben észrevehetően biccentett a ballábára.

— Mi bajod a láboddal, te? — kérdék a többiek.

— Tudjátok, az az átkozott golyó teszi. Bár kivették, de ez a ballábom mindig megérzi az időváltozást. Most ez esős idő alatt kész tóurturát állok ki, annyira szaggat a lábomba.

A társaság sejteni kezdé, hova lyukad ki a dolog.

Megint csak a lágyszívű Zsiga bácsi sajnálta meg a szegény sántító lábú gazdát!

— Szegény öcsém te, igazán sajnállak.

— Köszönöm, bátyám. A részvét jólesik, de használni bizony édes kevesét használ. Mert a szaggatás nemhogy alábbhagyna, sőt inkább mindjobban és jobban kínoz. Félek a hazamenetelre gondolni is, mert rettentő kínok árán juthatok csak e rossz útban haza.

— Majd a hátunkra veszünk és elviszünk, — mondák a többiek, — megérdemled, hisz katona voltál s a csatatéren kaptad bajodat, nem pedig a 32-levelű biblia forgatása közben.

— Persze, persze, szegény gyerek te, gyalog nem indulhatsz neki e síkos útnak, — mondá jószívűen Zsiga bácsi, nem is sejtve, hogy ő lesz a balek, kit fogni akarnak.

— Hazavisszük őt a hátunkon, — kiabáltak össze-vissza a czimborák.

— Mit csináljak, hogy harag ne legyen a vége, — sugá titkolózva a házigazda Zsiga bácsinak. Ezek mind be vannak rugva, még pedig alaposan, hogyan merészeljem reájuk bizni az életemet.

— Ha ezt kereken megmondom nekik, szent egy igaz, hogy harag lesz. Mert hisz köztudomásu dolog, hogy a részeg embert mi sem sérti jobban, mintha azt mondják neki részeg.

— Az már igaz, mondá feszengve Zsiga bácsi.

— Már pedig kettőnk kivételével az egész társaság ugyancsak be van rugva.

— Hej! Zsiga bátyám, csak te menthetnél ki a hinárból, melybe jutottam.

— Hogy te? — aggódék Zsiga bácsi. — Zsiga bátyám! Csak veled merem az utat megreszkirozni.

— Jól van, öcsém — mondá nekifohászkozva Zsiga bácsi, ha kihoztalak ezer veszély között a csatatérről, ezt a sziveséget még csak megteszem régi barátságunk emlékére.

— Ne félj, semmi bajod sem lesz.

Baj nem lett az igaz, mert midőn a híres tréfás Körmendy Ferencz tényleg felült Zsiga bácsi hátára s ott előbb nagy lelki nyugalommal szivarra gyújtva megindultak, Zsiga bácsi szeme káprázván, az utat mindig duplának látta s az egész uton csak valami kétszer-háromszor hemperegtek le az utról, melyet természetesen közvetlen — esés — előzött meg, történetkének tehát mégis vagy *eseménye*.

De azért a lipcei híres harcosok még sem úgy mentek haza, mint a többiek.

Amidőn még hozzáteszem, hogy Kornélia nagysám az ablakból figyelmes lett egy embercsoportra, ki irhatná le érzelmeit, midőn lovagját megpillantá ló helyzetében.

Zsiga bácsi annyira belemelegedett szerepébe, hogy észre sem vette, midőn szive hölgyének ablaka előtt elszuszogott.

Midőn másnap kijózanodva a tényállást bomolygatta, arra a megállapodásra jutott, hogy mert őt — felhasználva borközi-állapotát — valósággal a szó szoros értelmében lóvá tették — ezt csak vér moshatja le.

De eszébe jutván, hogy egyéb fegyvert furkós botnál s megrozsdásodott vadászfegyverénél alig forgatott s hogy párbaj esetében a dolog nagy port ver, azaz még többen meg fogják tudni, — tán jobb lesz agyonhallgatni a dolgot, még Kornélia előtt is.

Mily nagy lön azonban meglepetése, midőn belépve szive bálványához, az nyomban siró görcsöket kapott. melyből csak akkor tért magához, midőn a boldog vőlegény ünnepélyesen megfogadta, hogy végleg szakít a régi korhelyérettel és czimborákkal s hogy belőle a világ legszolidabb férje válik stb.

És Kornélia hitt!?

Hogy nem csalódott-e, arról hallgat a krónika.

KOPÁNY.

Irta: *Madai Gyula.*

(Költői elbeszélés.)

Magyarország fölött égető szél támad,
Árnját a lélekre titkon veti bánat,
Csodatűz sejtelmén döbben a sziv húrja,
Mintha „tüzes nyelvek“ ikerága gyúlna,
Most emelné arcát új idők csillagja,
Mintha meglöbbszárna Hadisten haragja.
Csoda készül, csoda, Magyarország várj, várj,
Virrasztó vészmadár ébreszteni szállj, szállj!

Sir a vihar lánya, villamát csóválva,
Ős Bakony üstökén átleng a vész szárnya
Bakony rengetegén, Somogy földje táján,
És mintha megállna, Kopány büszke várán,
Hogy ott egy éj szemöld árnyát lássa szembe,
Mely csak Hadúrra néz, nem hisz új Istenbe,
Villám hát ne lobbanj: hős tekintet ég itt,
Hallgass vihar nyelve: Kopány hős beszél itt.

„Hadúr a mi atyánk, ura a magyarnak,
Ura a csatáknak, s minden diadalnak.
Hallod-e táborom, Magyar népe magja,
Ne verje-e átok, ki ezt megtagadja?“
„Verje átok, verje!“ — „Hát ki idegen nép
Istenének gyújtja oltártüze szennyét
S három Isten nyugót szorítja reátok,
Nem Ármány sarja-e?“ — „Átok üsse, átok!“

Kopány vezér hangja elhal a morajba,
Forr a nép, mint tenger, ha vulkán az alja.
Áldozati füst, láng vidoran ég osztán,
Hadúr dala csendül kobzosok kobozán,
Kék füstár oszlopa jó sors jele képen
Égre száll egyenest. Leng a láng a szélben,
Vihar el nem oltja. Figyel az ég boltja,
Tomuz öreg táltos jóslatát im mondja:

„Láttátok feleim, kürtök ha riváltak,
Jó Istene egy van a csatás magyarnak,
Ezt beszélő tűz, víz, csillagok járása,
Ha ki volt hűtlen, jön a perc: ám lássa,
Scythia földéből Etelköz völgyéből,
Aki napszállatra hoz a nap költétől:
A diadalisten, istenünk, míg élünk,
Hadur, Hadur hollá! érted omol vérünk!“

S mintha véres vitéz imát susog éppen,
Hevülő áhítat lángja ég a népen.
Itt-ott a turulos zászló szárnya lebben,
Kardzörrenés hallszük, íjj idege rebben,
Várcán az indulót, harszi jeladását,
Pacsirta énekét, hajnal pirkadását
Paripás daliák beforrt sebü vénék.
Múltról, jövődőről susogva beszélnek . . .

„Czéda, idegen faj szokne mi házukba!
Kigyó csúszásával simulna nyakunkra,
Apját kinek hajdan dárdahegyre hányta
Szolgánk lett a gyermek. S most rajtuk a pánya.
Szégyen a magyarra! Am a hír beszélő:
Királyunk akarja! Tisztelet ő néki,
Öröm a harsz nekem, de királyom ellen
Vérszomju örömmel kardom hogy emeljem? . . .

Tibor vitéz szolt így, meg sem is döbbenve,
Moraj kel rá itt-ott: „Van igazság benne,
Hadba hát nem állunk, éljen mi királyunk,
Árpád vére ellen perbe sohse szállunk“
S mint ércznek kiválik aranyja, salakja,
Tüzeben úgy a nép két ágra szakad ma.
Kopány meg ezalatt sátrát összeh vonva,
Alma vitorlút büszkén szövi, fonja:

Itt e kés, de ménbe nem döföm én már most,
Végáldozat legyen az utolsó táltos.
Lobogjon az oltár! turulfoszlány véged!
Jó éjszakát Hadúr, bocsáss meg e népek!“
. . . Csönd van. A daliák szive összerendül,
Ezernyi lányajkon majd az ének zendül
S zúg, amint a táltos lelke égbe szállott:
„Jézus-Isten, áldd meg nagy Magyarországot!“

„Szeretett Adclajd, ezerszer én hőbbem
Csábító Gejza te, mért vetted el tőlem?
Ur vagyok ám én is, fejedelmi vérrel,
Meg is állom boszud, sirban is fölértel.
Szép fiacskád, Vajk úr, nagyralátó, látom,
Nem tanult még ülni bíboros párnákon.
Rendülj hát te trónus, bíboros úr sápadj,
Pillanata itt a roppant számadásnak! . . .“

Pánczélos magyarok Veszprém vára mellett,
Király hivatalára zúgva seregelnek,
S ha a turul ellen nem volna elége:
Itt van a lovag-had: Germania népe.
Szent-György lobogóját e had bizva nézi,
A kar erejét ha! imával telézi.
Magyar daliák meg a ménről leszállnak,
Szép szütya-leányok csókukat kínálnak.

„Én édes virágom, én haragos szentem,
Győzelmetek dalát oly örömet zengem,
Ha ti viték bátran, Isten oltalmában
S béke vár végre már, mi magyar hazánkban.
Eddig hajh! nem volt egy boldog ölelésünk
Tárogató nélkül csöndes ébredésünk!
Szomorú bolygás a magyar élte napja,
Szerelmesét a lány, csak várja, siratja . . .

De meg is van verve a bokor madárja,
Ha a sasok útján tévedez a párja,
Szálljatok le már a boldogság fészekébe,
Kérlek a szerelem áldó Istenére!“
Minden daliához van, aki így szóljon,
Búsan néznek végig a könnyhullatókon,
Érzik, hogy virági csak üthön teremnek,
Boldog szabadságnak, boldog szerelmeknek!

Most érzik először. De alig hogy vége,
El se szállt még a csók tüzes édessége.
Haragos harsónak komoran rivalnak,
„Huj, huj“ riadásban hevül im az ajak,
„Kopány, Kopány!“ hallik, egész le az aljig,
Veszprém sánczos öble csatazajba zajlik,
Íjj idege pendül, cseng a penge csókja,
Leng a turulfoszlány, Szent-György lobogója!

Hah! de mi zúg ütlen, komor iramatba?
Itt pezseg talán a csata forgatagja?
Kié e szöke arc s égreszőkő termel,
Német anya szülte, nevezik Venczelnek.
Hát ott az a másik? . . . Az a csaták apja,
Kopány, ki a kardot mosolygva forgatja,
Most roppan össze két szomjas penge éle,
Ide villan a had mohó szemefénye.

Kupa vezér támad szikla zuhanással,
Iszonyu erőnek csoda hatalmával.
Vad dulakodásban a paripa torpad,
Szorongva viggáz vért szeme a tábornak,
Venczelin lovag ám, mint zerge, ha szökken,
Légbe furó dárdat kikerüli könnyen,
Egy iramot egyszer . . . vér szökell az égre,
Döbben a két tábor: Kopány halott — vége.

Tétova csönd aztán. Sziv beszél, ajk nem mer.
„Magyarország halt mag“, ság halk sejtellemmel.
De ime ősz Tomuz, mint Hadúrnak árnya,
Mint hadisten átka zúg a holtra szállva:
„Hadúr, Hadúr, hollá! Alszol-e az égben?
Vége uralmadnak! Mért is nem állsz ébren?
S te új békeisten, ha már Hadúr alva,
Vidd e hon csillagát fénylő diadalra.

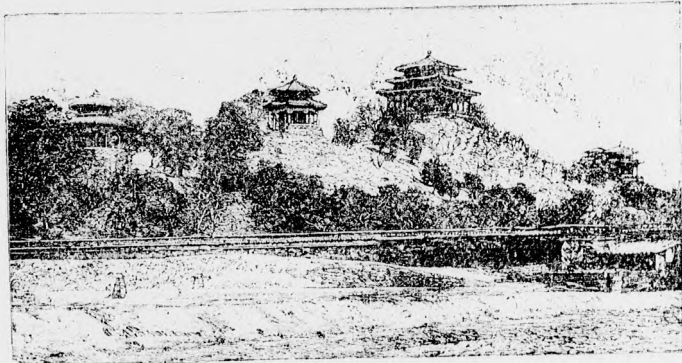
Méhesben.

Tipikus alakok.

Írta: Jablonszky Jolántha.

Gyermek-koromból élénken emlékemben él az az öreg nénike, kit mindenki csak röviden Nina tantenak nevezett. En is jól ismertem, mert hosszú éveken át házuknál lakott. Mi testvérek nagyszüleinkkel és mamával az emeleten laktunk, Nina tante pedig földszinten birt egy szobából és konyhából álló kis lakást. Nagy mulatság volt nekünk gyermekeknek, midőn szép nyári napokon az udvaron játszottunk, ha lopva Nina tante zárt ablaka felé pisloghattunk, rendszeren ott szokott volt üldögelni hermetizce elzárt ablaktáblái mellett és szorgalmasan himezgetett, elfejtett pamuttal, munkáit eladogatta — mindig akadtak vevői, ezen primitív munkának. Hozzá közel sem szabad volt menni, sem ablaka alá játszani, mert akkor bottal jött ki, hogy elverjen bennünket. Megjegyzendő: a gyermekeket nem szerette, így minket sem, közelében nem türt meg bennünket, mindig kergetett, csaknem üldözött, ha azonban néha jó kedvében nekünk is

A kínai császár palotája Pekingben.

akart kedveskedni egyik-másik jó kávé-uzsonna után, melyet asztalunknál élvezett, fejünkre újjával baraczkot nyomott ezen becéző szó kíséretében: „hej, mak-szusok!

Nagy kegy volt, ha olykor lakásába belépni engedett, melyet szentély gyanánt őrzött. Konyhája hasonlított egy kis muzeumhoz, melynek szemlélésére tágra nyitottuk szemünket, szagló érzékünket pedig nedves penészszag ütötte meg. A fal tele volt képekkel, közte egy pár eredeti kézi festmény, családi arcképek, valamint a családi czimer is. Hogy mennyire becsülte ezeket, mutatja, hogy konyhája falát díszíté velük. Azon kívül innen-onnan kiállózott kisebb-nagyobb képekkel ragasztgatta tele a falat, fölfelé, lefelé, oldalvást, ahogy jött, a földön sorjában kisebb-nagyobb bögrék, fazekak gondosan bekötve vagy befödve, száz fazék egy sorban. Egy hosszú kifeszített kötelen a következő tárgyak lógtak: sóspereczek, kislík, zsemlyék, fagygyugyertyák, néhány kimosott ruhadarab, kis lámpás, kis seprő, alma, szőlő, és még ki tudná mi! A fal mentén egy élés-láda állott, ez is megrakva minden kigondolható hasznos és haszontalan házi czikkekkal. Bátorságot vettünk mi magunknak egyik edényéről a fedelet föllebbenteni, és uram fia, mit látunk benne: lehámozott kenyérhéjakat sok vízben uszkálni, a lenyuzott kenyerek pedig a lánán egy sorban. Vajjon minek használhatja ezen nedüt? Megmondom: mosdónak. Igen, ezzel mosakodik Nina tante, ugyszintén fehér borral,

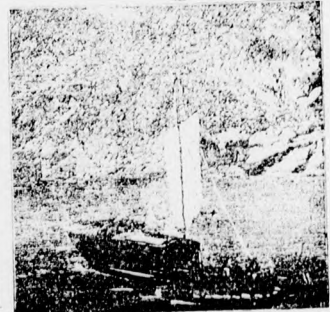
tejfőllel, márcziusi hóvizzel, mert a friss, tiszta víz rontja az arczbőrt mondogatta, ellenben az ő szerefinomitják és fehéritik azt, a kenyérhéj leve pedig pirosra festi az arcz rózsáit. Nappal mosdani, mens Isten! csak este lefekvés előtt. Hiuságában annyira tulzott volt, hogy utcán három soros fátyolt viselt a lég behatása ellen, és nem egyszer sóhajtott föl: bár csak divatba hoznák az üvegharang borítókat az emberek arczára, ő lenne első megrendelője ezen üdvös találmánynak.

Ha téli reggelen ablakunkban álltunk, kandi szemmel lestük a Nina tante megjelenését, mert ezt a látványt el nem engedték volna a világért. Alakja közepes, de ilyenkor széle-hossza egyforma volt. Rövid vattás szoknyát viselt negligéképen, mely fölé a régi jó időkből visszamaradt tubákszin sárga vikler borult, bő ranczokba foglalva a tantika kövér alakját, nyakát, derekát nagykendővel kötötte át, és hátán, mellén és karjain karmantyukat viselt, meleg keztyüt és feje oly erősen bekötve, hogy csak szemei és orrhegye volt látható. Megkezdte reggeli körsétáját az udvarban, jött, ment, tett, vett, a kútnál bögreszámra szedte a vizet, kisebb-nagyobb seprőket mártott be vízbe, majd hosszú pálczára bábálaku rongyokat kötött, ezt is bemártá vízbe és szobájában hadonászott vele, a léget tisztítva, mert ugymond, nagyobb ellensége nincs, mint a por, füst és a levegő, mert ez árt a szépségnek, munkája közben nagyokat fujt maga előtt, hogy a létehető porszemecskéket be ne lehelje.

Harmadszor: fő jellemvonása volt a nénikének: takarékoság, munkásság és a tisztasági érzület, de mind-ezen szép tulajdonait a tulzásnak legfőbb fokáig emelte. Régi ruhadarabjait csaknem naponta szellőztette az udvaron, hogy a moly támadásaitól megvédje, nem egyszer adva alkalmat a handlé zsidónak, ki látva ezen zsidvását, arra, hogy be ne kiáltsa: „mi van eladó!“ Cselédet nem tartott, mert félt, hogy meglopják, még ruhaszekrényeinek tartalmát sem árulta el soha avatlatlan szemek előtt. Délután varrogatott fütetlen szobában a jelzett öltözetében, székére, melyen ült, és a számolyra, melyre lábait helyezte, asztalnemüket rakosgatott, mindennap másikat, hogy egyenlően használja valamennyit, ezeket aztán reggelenként szorgalmasan átkéfélté többi ruhadarabjaival, s ugyanezt tette az ágyneműivel is. Mint mondám, ablakában ült és szorgalmasan öltögetett, összezsugorított ujjai közt

Kínai primadonnák.

Kínai csolnak.

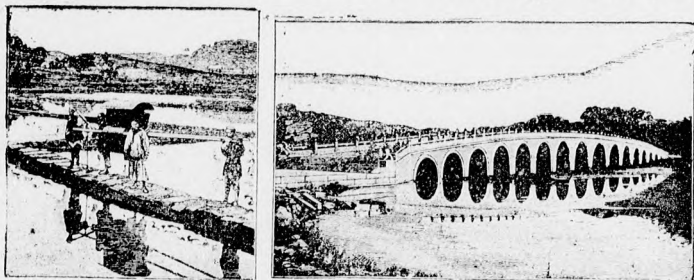
elég ügyesen kezelte a varrótüt, közben nagyokat fujt maga elé, és hangosan társalgott önmagával, nem különben a mellette álló korsóból kortyonként ivogatott.

Látogatásokra igen-igen szeretett eljárni, ekkor felöltötte zöld selyemruháját, szögletre hajtott nyári kendőt, régi módi kalapot, és az elmaradhatlan ridicult. Aprókat lépegetve billegett, móríkálva magát divatból

kiment öltözékében, mert azok még anno 1830-ból vették eredetüket, ezeken soha semmit nem módosított, mert az csak úgy volt szép azon mivoltában, ahogy ő azokat fiatal korában viselte, ettől el nem tért a világerért.

Azt mondám, három fő jellemvonása volt, pedig dehogy: a jelzettekén kívül kimagasló gyöngesége volt az önhitt hiuság, ha valamely fiatal ember reá pillantott, egyszerre idegesen kezdett fészkelődni, magát igazgatni, s erősen megvolt győződve, hogy azok szerelmesek lettek belé.

Szegény feje nagyon szerelmes természetű volt nem egyszer dicsekedett hódítási bravourjaival mamának és nénémnek, esküdözve erősítette, hogy nem egy husz-huszonöt éves fiatal ember vetette magát előtte térdre, állítván, hogy szerelmének első tárgya ő vala. — Igaz, hogy a fiatal urak felhasználva az öreg kisasszony önhittségét, viccből udvaroltak neki, egymást biztatva, hogy csak mondjanak mentől több bókot és szépet neki, mert ezeket ő mind készpénz gyanánt, igazi udvarlásnak veszi. — Szeretett évente feljárni a Császárfürdőbe, és onnan hazatérve, nagy garral beszélte el újabb hódításait, nem egyszer hangsúlyozva: „Ki hitte volna, ugymond, hogy ebben a korban egy fővárosban

Márványhidak a kínai császár palotájához.

annyira bámulat tárgya legyek; ha az utcán végigmentem, kereskedések ajtaiból kifutottak és néztek utánam „milyen termet! — milyen gömbölyü karok!” mondogatták.

Szeretie nagyon az uniformist, de nem vetette meg a civil urak udvarlását sem, azonban csak husz évtől huszonötig, azontul már a férfi nem érdekes többé. Vén korában is szorgalmasan vezette naplóját, melyben titkos érzelmeit és gondolatait jegyezte. Véletlenül egyszer bepillantottam, és az utolsó lapon nagy meglepetésemre a következő sorokat olvastam: — Juni 20. — „Reggel tiszta ruhába öltözve, templomba menék, utam Jenőmék lakása előtt vezetett el; ő az ajtóban állott, szívem egy nagyot dobbant, éreztem, hogy minden vérem arczomba tolúl és keblem erősen zihált, alig bírtam lépteimet korlátozni. Ő némán emelte kalapját, én is hasonlóan bólintottam, de lopva visszapillanték az édes alakra, és óh, ő reám nézett, szemünk találkozott, meg vagyok győződve, hogy szeret!!!...

Lehetne még róla ezer és ezer apró különösségeket följegyezni de befejezem, hogy az olvasó türelmével vissza ne éljek.

APRÓSÁGOK.

Időbeosztás.

Rendőrtiszt. Hogy lehetett az, hogy maga fényes nappal törte be azt a boltot!

Betörő. Mert estére másutt voltam munkában.

Fogas kérdések.

Mi lesz Elemérnek a neve, ha túlónti a poharat?

— Telemér.

Hogy nevezik azt, midőn sok Kohn összeül és tanácskozik?

— Kohnferencia.

A KEGYENCZNŐ.

— REGÉNY. —

Irta: **ALIQUIS.**

(Befejező közlemény.)

Az oroszok hadat vezettek Sztambul ellen. Óriási öldöklést vittek véghez és a sok halott nyomán kiütött a dögláz, a cholera.

Iszonyatosan dühöngött s pusztított már hetek óta e borzalmas, rémületes járvány az alsóbb néposztályok szállásaiban, míg a gazdagok nyaralókba vagy távolesó helységekre menekültek s még sem futhattak el a borzasztó halál elől, mely utánuk ment.

A pániki félelemben senkisem törődött a háremnőkkel és a tömlöcz rabjaival. Az örök elhaltak, akik meg éltek, remegtek életükért.

A szultánon is erőt vett a félelem, habár nem akarta azt mutatni s nem volt szabad mutatnia.

Elbocsátotta vezéreit, a kyzlar-agassit is s kijelentette, hogy egyedül akar maradni.

Azután elment a szerály nagy imaházába.

Konstantinápoly utcái mintha csak kihaltak volna.

Midőn a zivataros éj vége felé közeledett s a nyári lak kertjét még teljesen elburkolá a sötétség, melyet csak egy-egy pillanatra világított meg a cikázó égi fény, a nagyszerű magas kapun át két férfi lépett a szabadba.

Achmed és egy dervis voltak.

Az utca tulsó végén egy lovas vágatott, kiben Mussára ismerünk.

A dervis elállta útját.

— Nem ismeresz, nagy Mussa? — kérdé egy mély, tompa siri hang, melyre a szerecsen megrezzent.

— Ki vagy te s mit keressz itt?

— En Jussuf dervis vagyok, nagy Mussa, — felelé a borzalmas hang, — és téged kereslek.

— Jussuf dervis meghalt.

A görnyedt aggastyán kaczagott.

— Azért gondolod ezt, mert a sztambuli fekete emberkereskedő a te nevedben megölte, — mondá, — de Jussuf ismét és ismét visszatér.

— Akkor csaló vagy, vagy más dervis.

— Meglehet, nagy Mussa, meglehet. — Őrizkedjé uralkodódnak, a nagy úrnak haragjától és boszul szomjától.

— Mi végből mondod nekem e szavakat, dervis?

— Fölkerestelek téged, hogy füleidbe kiáltam: őrizkedjél Musztafától. Veszedelem és gyalázatos halál vár reád, ha a nagyúrnak értésére esik, hogy a kyzlar-agassi háremet tart magának künn, titokteljes nyári lakában.

A fekete vezir megijedt az aggastyán e halkkal, de érthetőleg mondott szavaira, de hogyan tudhatott ez az ő nyári lakáról?

— Bizonyos számodra a halál a néma Tussun kezétől, — folytatá a dervis, — ha Musztafa megtudja titkodat, ha fülebe megy, hogy te titkon házadba vitted Szulejka kegyencznőt s ott fogva tartod.

Mussa kimeresztett, forgó szemekkel nézett Jussuf dervis szellemére, ki még Szulejkáról is tudott. Érezte, hogy hatalmában van ez embernek, kinek megjelenése s egész valója megfelfejthetlen volt előtte.

— Mit beszélsz te a kegyencznőről! — kiáltá haraggal s elutasítólag.

— Bocsásd szabadon, nagy Mussa, siess szabadon bocsátásával, különben nagy veszedelem fenyeget téged házaddal együtt.

— Te fenyegetni akarsz engem, dervis, azt akard velem elhíttetni, hogy oly titkokat tudsz, melyeknek segítségével engem megbuktatni vélsz; de jól vigyázz, hogy meg ne tévedj számításodban.

— Bocsásd szabadon Szulejkát, a cserkeszleányt.

— Hogy ki vagy te, nem tudom, — mondá, — de itt is csak a cserkeszleányt akard megszabadítani s ebből tűnik ki, hogy Jussuf vagy. Beszélj, hogyan jöttél ismét életre? Ki mentett meg?

— Ha megmondanám neked, nagy Mussa, nem hinnéd el. Látod, hogy élek. És most hallgasd meg szavaimat még egyszer és ne vedd meg azokat: Három nap alatt add vissza a kegyencznőnek szabadságát, különben halál fia vagy.

— Talán bizony fenyegetsz, dervis?!

— Nem fenyegetlek, parancsolom ezt neked.

— Mire vetemedel, áruló, vén kutya! — fakadt ki haragjában Mussa.

De aztán meggondolta magát, hogyha ellenségévé teszi a dervist, ez veszedelmes lehet reá nézve s folytatá:

— Ingerelni akarsz, amint látom, pedig jól tudod, hogy csak egy szavamba kerül s levándorolsz a földalatti tömlöczökbe.

— Ha a szerályban volnánk, igen, nagy Mussa. De itt csak annyi hatalmad van, mint nekem. Kiált, senkisé fog megjelenni, mert éj van és senki sincs közel. Egyébiránt sokkal jobb lesz, ha Jussuf dervist nem ingerled a végsőig s nem kényszeríted oly tetre, mely hivatalos állásodba s életedbe kerül. Csak most az egyszer figyelmeztet téged Jussuf dervis, ha nem hallgatsz reá, elbukol.

— Ugy látszik, hogy most az egyszer tévútra jutottál, dervis. Mi közöm neked ama nyári lakhoz, melyről beszélsz?

— Jussuf tudja titkodat, nagy Mussa, tud mindent és elbolondítására tett kísérleteid mind hasztalanok. Éj idején négy fekete szolgálóval hoztad el Szaid pasa hajójáról Szulejkát, a szép cserkeszleányt, hordszékben vitetted nyaralódba s magad is kísérted a csoportot. Bocsásd szabadon Szulejkát, különben veszve vagy.

Mussa ördögi vigyorgással hallgatta az aggastyán szavait, melyek kétségbevonhatatlanul igazolták előtte, hogy teljesen hatalmában van és hogy mindent tud.

Már az a gondolat villant meg elméjében, vajjon ne ragadja-e nyakon s fojtsa meg az öreget, de azután elgondolta, hogy a zajra szolgálk s katonák szaladhatnak ki a szerályból s hogy könnyen bajt szerezhetne magának azáltal, ha ily módon tenne kísérletet a vén dervis mellőzésére.

— Mit kívánsz tőlem? — kérdé tehát szinleg engedve.

— Semmit, nagy Mussa, részemre semmit.

— Önzetlen vagy.

— Mint minden dervis. Szegény és önzetlen, uram Bocsásd szabadon Szulejkát, egyebet nem kívánok.

— Ám legyen tehát, átadom neked.

— Élve és sértetlenül?

— Ugy, amint találtam.

— Jól van, nagy Mussa s mikor fogod visszaadni szabadságát?

— Most átadom neked a rabnót.

— Tehát kíséred el Szulejkát lefátyolozva az Azid imaházhoz, hogy ott átvehessen.

— Azt is megteszem. Légy pontos.

Alig egy órával később Achmed lovára emelé Szulejkát és elszárguldtak az ég homályában, hogy életük hátralévő részét a legnagyobb boldogságban leéljék.

IRODALOM.

Konstantinápoly. Utirajzok. Irta: *Vértesi Károly*. Budapest, Athenaeum. Ára kötve 6 korona.

A külső csínnak teljesen megfelel ennek a díszműnek a belső tartalma. Vértesi nem rajzol, ő fest. Festi a természetet, női szépséget. Amerre jár, megszólaltatja a romot, visszhangoztatja a mondát és legendát. A mély vallásos és erős hazafias érzés, benne van minden utirajzába. Azon kívül filozofál érett bölcseséggel, pszihológizál mélyre vetett pillantással. A népek életébe vágó történetet tanulságosan adja elő. Egy egész nemzetet vonultat felszemünk előtt, pompázkodásában és nyomorában,

és a melyet teljesen megismerünk a jó és rossz tulajdonságaival együtt. Vértesi bűvös ecete sok színnel rendelkezik, nagyon ügyes az ő festékeverése, olyan színeket hoz elő, melyeket hiába keresünk más útleírásban. Ő a lelken átkristályozva vetíti a látott úti-képeket, azért az ő utirajzai maradandó becstiek. Ajánlásra méltó nagyon érdemes könyv ez, melyet 65 szebbnél szebb kép is díszít. Megjelenése előtt a „*Képes Családi Lapok*“ között belőle két utirajzot, a „*Két szép dsámi*“ és az „*Ázsiából Európába*“ címűt s így olvasóink ismerik a Vértesi Károly ragyogó tollát, tösgyökeres magyar szépprózáját. Ebből a könyvből ifjú, öreg, mindenki okulhat, mert mindenki megérti. Aki kezébe veszi, nem teszi le olvasatlanul, és a ki elolvasta, újra kezdi lapozását, mert ebben a könyvben sok a szépség eszme és gondolat, Konstantinápoly leírása pedig valóban magasröptű.

Igazán bátran el lehet mondani, a könyvpiacznak egyik remeke, hozzá hasonló utirajz most nem jelent meg. Érdemes a pártolásra.

„**Porszemek**“. Elbeszélések. Irta: *Reschner Jlonka*. Egy csinosan kiállított, már külsejében is kedves megjelenésű kötet elbeszélés fekszik előttünk. *Reschner Jlonka* írta, a mi lapunk kedvelt munkatársa.

A mai irodalomról írói között szerzőnő immár az elsők között van. Minden szépirodalmi lap készséggel közli azon kedves, simán gördülő czikkeket, melyeket ezen gyöngéd, ifjú kéz vet papírra. Finom, bonczoló elme, éles megfigyeléssel megáldva. Egyszerű alakjainak elme- és kedélyvilágát a legfinomabb részletezéssel tárja elénk. Mintegy élnek, mozognak előttünk elbeszéléseinek alakjai és midőn egy-egy novellának végére jutottunk, szinte sajnáljuk, hogy oly gyorsan eltűnnek előlünk.

A szerzőnő szemünk előtt nőtt nagygyá. A félénk kísérletezésben örömmel találtuk meg a tehetség gyöngyszemeit, és ez a kötet a mi jóleső jutalmunk a szerzőnő bátorításáért. Kinek könyvtára van, vegye meg ezt a kedves, jó könyvet. (Ára 3 korona.)

Anyaföldön. Elbeszélések. Irta Andor József (Cyprián). Kiadja a Szent-István-Társulat. A Családi Regénytár 15-ik kötet. Ára csinos vászonkötésben 1 korona.

Andor József könyve nem gyermekek kezébe való; de a felnőtt művelt közönség az író édes jó feleségével együtt, kinek e kötet ajánlva van, élvezettel fogja olvasni e művészi gonddal megírt elbeszéléseket.

Boldog üiövet kívánunk lapunk t. olvasóinak és barátainak.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Dr. Simon. Kár, hogy lekéselt. — **Czauner E.** Gyenge. — **Vidor Marci.** Nagyon elkéselt a karácsonyi számból.